SERVIZO DE NEUROCIRURXÍA

As primeiras intervencións de neurocirurxía realizadas en Santiago de Compostela realízanse a partir de outubro do ano 1954, uns meses despois da chegada do Prof. Reyes Oliveros a Santiago. Estas intervencións pioneiras lévanse a cabo primeiro no Sanatorio do Dr. Ángel Baltar e posteriormente no antigo Hospital Provincial inaugurado un ano antes para acoller aos pacientes e facultativos que ata ese momento desenvolvían o seu labor no antigo Hospital Real (hoxe Hostal dos Reis Católicos). Os seus primeiros axudantes foron os doutores Alberto Fernández Serrats, posteriormente Xefe de Servizo de Neurocirurxía no Hospital General de Asturias e o Dr. Pedro Molina Negro que traballou en Montreal.

Nos cursos académicos 1959-60, 60-61 e 61-62 foron alumnos seus e axudantes, entre outros, Carlos Botana López que exercería ata a súa xubilación no Hospital de Vigo e Gonzalo Pintos Díaz que posteriormente foi Xefe de Servizo de Cirurxía Vascular en Santiago. En 1968 o Prof. Reyes gaña a praza de profesor adxunto de cirurxía pasando a ocupar a dirección da área de Neurocirurxía. En 1970 traballan co Profesor Reyes, os Drs. Ramón Martínez Rumbo, Jesús Calle Pazos e Vicente Bastida de la Calle.

En decembro de 1972, coincidindo coa inauguración do novo Hospital Xeral de Galicia, créase o Servizo de Neurocirurxía ao asinarse o convenio entre a Universidade de Santiago, propietaria do Hospital Xeral e o Instituto Nacional de Previsión. Como resultado do acordo noméase como primeiro Xefe de Servizo ao Prof. Reyes Oliveros. O organigrama neste momento estaba formado ademais do Dr. Reyes por un Xefe de Sección: Dr. R. Martínez-Rumbo, 2 médicos adxuntos (nese momento vacantes) e 3 médicos-residentes: Drs. V. Bastida de la Calle, F. Latorre e J. Quintana Martelo. O Dr. Rumbo foi xefe de Sección desde o ano 1972 ata que o Dr. Reyes xubílase o 25 de marzo de 1992, pasando a ser Xefe de Servizo ata cumprir a idade regulamentaria en 2009. Este ano é substituído de maneira provisional polo Dr. Alfredo García Allut quen se mantén no cargo ata a súa renuncia ao mesmo o 15 de decembro de 2017. Moitos foron os residentes e especialistas que traballaron neste Servizo durante os case 50 anos de historia, citando entre outros a Francisco Muñoz López, Jesús Quintana Martelo, Santiago Amaro Cendón, Ignacio Menchacatorre Egaña, Alicia Bollar Zabala, Ángel Prieto González e un longo etcétera que contribuíron co seu traballo persoal ao engrandecimiento do Servizo.

A inauguración en 1972 do Hospital Xeral de Galicia supuxo un antes e un despois da asistencia neurocirúrxica en Santiago e atreveríame a dicir en Galicia. Contaba inicialmente con 4 salas de 4 camas na 3ª planta e posteriormente engadíronselle 2 salas máis na 4ª planta facendo un total de 24 camas de adultos que estaban permanentemente ocupadas. O Servizo dispoñía dun quirófano compartido na 4ª planta do Hospital e entre a dotación había que destacar un microscopio cirúrxico Zeiss modelo OPMI-6, sendo os anestesistas os Dr. Julio Maside e Trindad Álvarez. Non podo esquecer neste apartado ao Dr. Avelino Franco, mestre da anestesia pediátrica con quen compartín moitas horas no quirófano. En anos posteriores puidemos dispoñer tamén dun quirófano máis pequeno na terceira planta do hospital. No ano 1979 incorpórome ao Servizo de Neurocirurxía do Hospital Xeral de Galicia sendo o primeiro residente que accede a unha praza de formación MIR tras superar o exame nacional, seguindo en anos posteriores os/as Drs/as. Alicia Bollar, Ángel Prieto, Antonio García, Jesús González e unha xa extensa lista de facultativos que se formaron no Servizo e que se atopan repartidos non só por Galicia senón polo resto do territorio nacional.

Un fito importante ao final da década dos 80 foi a apertura da unidade de reanimación postoperatoria grazas ao impulso dos Drs. Avelino Franco (Xefe de Servizo de Anestesia) e Gonzalo Calzadilla, Xefe de Servizo de Cirurxía Torácica e nese momento director do hospital.

A Unidade de Cirurxía da Epilepsia (CESUR) comezou a funcionar en outubro de 1997 participando na mesma, facultativos dos diferentes servizos implicados. Por neurocirugía o Dr. Ángel Prieto, por neuroloxía o Dr. Javier Vadillo, o neurofisiólogo Prof. Manuel Peleteiro e o neuropsicólogo Miguel Anxo García. A primeira cirurxía realizouse o 29 de xaneiro de 1998 nun paciente con esclerose mesial temporal. Actualmente a Unidade está dirixida polo Dr. Prieto e na mesma participan os Drs. Xiana Rodríguez, Javier López, José L. Relova e Carla Frieiro.

Un feito fundamental na historia do Servizo foi a apertura do novo hospital situado no barrio compostelán da Choupana e onde agora estamos situados. O traslado realizouse a primeira fin de semana de setembro do ano 1999 e supuxo un reto loxístico e asistencial que se liquidou sen ningunha incidencia digna de mención grazas á perfecta organización do equipo directivo e á entusiasta e desinteresada colaboración de todo o persoal facultativo e non facultativo. Non me esquecerei que o noso primeiro paciente trasladado, unha nena de 8 anos, Maite que fora intervida por min dun tumor benigno de cerebelo uns días antes, ou a primeira intervención cirúrxica de Neurocirurxía neste Centro, casualmente outro tumor benigno de cerebelo no que participamos o que subscribe e os Drs. Javier Bandín e Joaquín Cortes.

O traslado da sede hospitalaria motivou que por terceira vez cambiásese a denominación do noso Centro, que desde ese momento empezou a chamarse: Hospital Clínico Universitario de Santiago. Pero o traslado, ademais dunha nova denominación, supuxo un cambio radical no diagnóstico e tratamento cirúrxico da patoloxía cerebral e do raquis, ben podemos dicir que en setembro de 1999 accedemos á neurocirurxía do século XXI grazas á magnífica dotación tecnolóxica do Centro.

No novo hospital dispuxemos dunha planta de hospitalización con 34 camas exclusivas de neurocirurxía. Igualmente empezamos a utilizar un quirófano propio de 60 m2 e a dotación do mesmo contaba coa máis moderna tecnoloxía existente nese momento entre outros: neuronavegador BrainLab, dous marcos de estereotaxia BrainLab, microscopio de última xeración Müller, aspirador ultrasónico e unha longa listaxe de material, que facían do noso Servizo o máis moderno de España en canto a dotación tecnolóxica refírese. O 3 de abril do ano 2000 coa colaboración dos Drs. Joan Molet e Bartolomé Oliver de Barcelona realizamos a primeira cirurxía de estimulación cerebral profunda nun paciente con enfermidade de Parkinson. Participamos na mesma ademais do que subscribe os Drs. Ramón Martínez Rumbo, José Luís Relova e Alfonso Castro. O 21 de decembro do ano 2012 fomos recoñecidos polo Ministerio de Sanidade como CESUR de cirurxía dos trastornos do movemento.

No ano 2003 e grazas a unha doazón da Fundación Botín, púidose adquirir un acelerador lineal modelo Primus (Siemens) e de todos os dispositivos necesarios para a realización de radiocirugía, unha vella e lexítima aspiración do Servizo que puido conseguirse nese momento grazas ao intenso labor desenvolvido polo Dr. Martínez Rumbo. Así o día 26 de xullo de 2004 realizamos o primeiro tratamento radiocirúrxico nunha paciente afectada dunha metástase cerebral.

No ano 2014 introdúcese o TAC intraoperatorio (Ou-arm) que revoluciona a cirurxía de instrumentación espinal, ao incrementar a seguridade da técnica e reducir de maneira notable as complicacións e o tempo operatorio.

Produción científica do Servizo de Neurocirurxía

Misión, visión e valores do Servizo de Neurocirurxía

Itinerario formativo da especialidade de Neurocirurxía

Carteira de servizos do Servizo de Neurocirurxia

Clasificación

Categorías:

- Público, Cidadanía
- Temas, Oferta asistencial, Servizos sanitarios